№ 30 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Donderdag 15 Februarij.

Frankrijk.

PARIJS, den 12den Februarij.

Sedert de heer *Gouin* zijn voorstel tot reductie van de 5 pCt. renten bij de Kamer ingediend heeft, zijn de bladen van onderscheidene kleur, alhoewel reeds tijdens het adres van antwoord en vroeger over dit onderwerp al gezegd was wat er van te zeggen viel, op nieuw met redeneringen dienaangaande gevuld. De vraag is nu hoofdzakelijk, welk besluit de kamer omtrent deze belangrijke kwestie nemen zal. Eene daadzaak is het, dat de kiezers in de meeste departementen hunne lasthebbenden de remboursering ten stelligste hebben aanbevolen; maar sedert derzelver verkiezing zijn er van onderscheidene kanten pogingen in 't werk gesteld om de gedeputeerden de overtuiging te doen bekomen dat wel de nuttigheid van het beginsel der conversie niet te miskennen valt, maar dat voor als nog het tijdstip om tot den maatregel over te gaan niet gekomen is. De bureaux der kamer hebben zich intusschen thans eenparig voor de voorlezing in de kamer van het ontwerp verklaard; de ministeriele bladen zelven betoogen, dat de onderhavige kwestie een grondig onderzoek vereischt. Het voorstel zal derhalve worden onderzocht en men is zelfs niet vreemd van de gedachte, dat de afzonderlijke artikelen van hetzelve bij zitten en opstaan, met eene groote meerderheid zullen worden aangenomen; maar te gelijker tijd vreezen de voorstanders van den maatregel dat, nadat alles na langdurige en moeijelijke beraadslagingen zal gestemd wezen, de geheime stemming over het geheel eenen tegenovergestelden uitslag zal opleveren en er alzoo wederom niets zal beslist zijn. Het ministerie wil men dat [illegible]

Men denkt dat de gedeputeerden van Parijs zich alle tegen reductie zullen verklaren, aangezien de hoofdstad er minder belang bij heeft dan de departementen, en door het aantal renten niet zij lijdt, het meest er bij verliezen zou.

— De kamer zal [illegible] wederom met eene betwiste verkiezing [illegible] te houden. Te Besiers, waar eene herkiezing moest plaats hebben, verwierf de kandidaat der oppositie, de heer *Flaurens*, 385 stemmen, en die van het ministerie, de heer *Viennet*, 375; de volstrekte meerderheid was 386 stemmen, maar voor beide kandidaten waren eenige onregelmatige stembriefjes ingekomen, die door den president van het collegie ter zijde werden gelegd en waardoor de heer *Flaurens* de overhand behield.

— De pogingen van het gouvernement om den Prins *Louis Bonaparte* uit Zwitserland te verwijderen duren, blijkens hetgeen de zwitsersche bladen daarvan melden, nog altijd voort. Nadat de fransche gezant *Montebello* zich alle moeite gegeven had, om ondershands te bewerken, dat de Prins het land vrijwillig verliet of daarmit des noods verdreven wierd, heeft men regtstreeks bij het voorzittend kanton in Zwitserland op de verwijdering aangehouden, doch de [illegible] van het algemeen bestuur heeft geantwoord, dat de zaak buiten hare competentie was en het bestuur van het kanton Thurgau betrof. Om verdere pogingen te doen, zou het fransch gouvernement zich derhalve tot het gemeld kanton afzonderlijk moeten wenden.

— De maarschalk *Clausel*, ofschoon tot lid van de kamer der [illegible], blijft zich tegenwoordig op zijn landgoed nabij Quillan ophouden; hij zou eerst voornemens zijn op het laatst der maand de zittingen te komen bijwonen, tegen het tijdstip dat de kwestie van Algiers zal ter sprake komen.

— Men spreekt van een groot feestmaal, welk de kiezers van het 2de en 6de arrondissement van het Seine-departement den heer *Lafitte* willen aanbieden; deputatien uit de andere departementen, de leden der oppositie en de kandidaten dier partij die niet weder ingekozen zijn, zouden daarop worden genoodigd.

— De minister van oorlog heeft bevelen naar Afrika gezonden voor eene reorganisatie van het vreemden-legioen hetwelk tevens vermeerderd zou worden.

— Nadat de instructie in de zaak van *Hebert* [illegible] heeft, deelt het dagblad *le Droit* dezerzijds [illegible] mede. De tweede kamer van het hof van assisen heeft de [illegible] van [illegible] in de zaak betreffende personen, namelijk zekere *Gotard*, *Klapet* en mejufvrouw *Hongoldaty*, als andere personen zijn naar de kamer van in beschuldigingstelling verwezen; zij zijn: *Leproux*, regter in de regtbank van Vervins; *Armat*, lederlooijers-knecht, *Steuble*, werktuigkundige; *Ginau*, mejufvrouw *Grouvelle* en *Hebert*.

Mejufvrouw *Grouvelle* heeft steeds geweigerd om op de vragen van den regter van instructie te antwoorden. *Hebert*, *Ginau* en *Armat* hebben hetzelfde stelsel aangenomen en verklaard dat zij zich slechts voor de jury wilden verantwoorden. *Steuble* had eenige verklaringen gedaan en tot zijne verdediging aangevoerd, dat hij het bewuste werktuig niet met het oogmerk om den koning te dooden, maar als voor oorlogsgebruik geschikt, vervaardigd had; dat hij voorts, als zwitser, aan de mogelijkheid eener republiek in Frankrijk had geloofd, tot staving waarvan hij een bij hem in beslag genomen geschrift aanhaalt, hetwelk hij tot titel gegeven had: *Overeenkomst tusschen Steuble en de Fransche Republiek.*

— Uit Lyon schrijft men van den 8sten dezer, dat het ijs in de Saône den vorigen dag is losgemaakt.

— Uit Spanje worden heden geene andere tijdingen medegedeeld.

— Ter beurze van heden waren in den aanvang vele aanbiedingen tot verkoop van de 5 pCt. renten, hetgeen vreezen deed dat de daling aanmerkelijk zoude zijn; eenige aanzienlijke [illegible] waartoe waarschijnlijk de op handen zijnde [illegible] bijdroeg; voor het overige zien de speculanten alle te gemoet, dat de 5 pCt. renten meer en meer zullen achteruitgaan. Men sprak ter beurze veel over den toestand van het ministerie en deszelfs zwakheid te midden der onderscheidene denkwijzen, die echter, wat de reductie betreft, blijkens het eenparig gevoelen der bureaux van de kamer, eenstemmig schenen. — De 5 pCt. renten ging in den aanvang mede eenigzins achteruit, doch herstelden zich weder. De notering was heden (12 Februarij): 5 pCt. 109,40; 5 pCt. 79,60; Nap. renten 99; Sp. Ardoin 19¾; Portugal 17⅛; Rom. L. 101⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 8sten Februarij.

Bij keizerlijk reseript van den 18den Januarij, is het burgerlijk bestuur van Odessa, aan den generaal-majoor graaf *Tolstoy* opgedragen, die te gelijk tot militair-gouverneur van Odessa, onder de onmiddellijke bevelen van den gouverneur-generaal van Nieuw-Rusland en Bessarabie, benoemd is.

H. M. de Keizerin van Rusland heeft aan de armen van Odessa een geschenk van 5000 roebels gezonden.

— Te Petersburg heerscht, even als verleden jaar, weder de griep in eene vrij ernstige mate. Menschen van allen ouderdom en stand, maar vooral kinderen, zijn sedert kort door die ziekte aangetast, welke bij de minste onvoorzigtigheid van den lijder van een kwaadaardigen soms doodelijken aard wordt. — De vorst houdt te Petersburg nog steeds aan, met een thermometerstand van 22 tot 23° *Réaumur*, of 24 graden onder nul van *Fahrenheit*, terwijl er nog altijd geen sneeuw is gevallen.

— Het getal der kroonboeren en der vrije landbouwers op de kroongoederen in Rusland wordt op 9,565,237 personen van het mannelijke geslacht begroot; dat der buitenlandsche kolonisten op 135,000, en dat der herdersvolken op een half millioen. De russische kroonlanderijen worden op omtrecks 124 millioen Nederlandsche bunders geschat, daaronder niet gerekend die in Siberië, welke in het westelijke gedeelte dier provincie alleen 140 millioen bunders bedragen.

— Z. K. H. de grootheriog van *Weimar*, oudste broeder van den in Nederlandsche dienst zijnde hertog *Bernard van Saxen Weimar*, is dezer dagen ernstig ongesteld geweest. Volgens een bulletin van den 6den dezer, bevond hij zich toen echter in een redelijken toestand.

— De aardbeving, welke den 23sten Januarij te Odessa plaats had, heeft ook in het Zevenbergsche verwoestingen aangerigt. Kronstadt, ook Brassow geheeten, eene vrije stad met 25,000 inwoners, is voornamelijk daardoor geteisterd, waar de aardbeving eene minuut en drie secondeu, en dus langer dan te Odessa, geduurd heeft. Honderde schoorsteenen en vele gevels zijn omver geworpen, de daken vielen met groot geweld in, het militaire hospitaal de kaserne en andere aanzienlijke gebouwen werden zwaar beschadigd, alle huizen wankelden, de glazen en schotels vielen van de tafels en uit de kasten. Gelukkig schijnt geen mensch bij dit schriktooneel te zijn omgekomen. Ook in andere oorden van Zevenbergen is deze aardbeving bespeurd; in zeker plaatsje, onder anderen, is de kerktoren ingestort, en de kerk ganschelijk vernield.

— Brieven uit Konstantinopel, te Odessa ontvangen, melden, dat de koude aldaar tot 11 graden gestegen was. De geheele golf, welke de haven der Turksche hoofdstad vormt, was bevroren. De inwoners leden zeer veel door dit ongewone verschijnsel, zoo wel wegens de ligtheid van de huizen, als door het gemis van de noodige verwarmingsmiddelen.

Nederlanden.

Breda, den 14den Februarij.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen hebben den 8sten dezer hunne reis van Hanover naar Berlijn voortgezet.

— Wij vernemen dat door Z. Exc. den heere gouverneur dezer provincie, naar aanleiding van eene resolutie van den heere minister van financien, de ontvangers van 's rijks belastingen benevens de stedelijke- en gemeente-ontvangers, als ook de directeuren der postkantoren in Noord-Braband, aandachtig zijn gemaakt op het in circulatie toenemen van het getal Belgische twee centimes-stukken en tevens aangeschreven om de bedoelde munt niet langer in betaling aan te nemen, maar naauwkeurig toe te zien of dezelve zich onder de gelden die bij hen inkomen mogt bevinden en deselve, even als andere vreemde munt die door hen ontdekt wordt, uit te schieten en af te wijzen; terwijl aan de gemelde comptabele ambtenaren tevens in last is gegeven om de circulatie der nederlandsche kopeten specie zoo veel mogelijk te bevorderen en tot derzelver verspreiding gepastelijk mede te werken, te welken einde aan hen door de agenten van den Rijkskassier, onder welkers distrikten zij behooren, de verlangde hoeveelheid centen en halve centen, tegen inwisseling van andere nederlandsche specie, zal verstrekt worden.

— Men vernoemt dat morgen echtend ten 11 ure door den heere kolonel directeur der vierde directie van fortificatien, in het *Schippershuis* alhier, zal worden aanbesteed het bouwen van een gemetseld bomvrij laboratorium in het bastion Martini alhier, met de levêrantie van al de daartoe benoodigde materialen.

— Bij koninklijk besluit van den 6den dezer, is goedgekeurd en bekrachtigd de bij openbare akte, op den 22sten December 1837, voor de notarissen mr. *J. Commelin* en *H. J. Weiland*, te Amsterdam verleden, door de deelhebbers in het aldaar gevestigde Vennootschap, bekend onder de benaming van *Tweede Amsterdamsche Zee-Assurantie Kompagnie*, aangegane overeenkomst, om hetzelve Vennootschap, waarvan de bepaalde tijd van duur met den laatsten December 1838 soude verstrijken, op nieuw voor den tijd van tien jaren te doen voortduren.

— Dezer dagen is door de heeren *N. van Beeftingk*, *J. Cazemier* en *D. Taat* de oprigting ontworpen eener maatschappij, onder den naam van *Katwijksche maatschappij ter uitoefening van de kust- en stoorharingvisscherij*, en ten doel hebbende, om, onder het uitzigt op 6 à 7 pCt. rente van het daarin aan te leggen kapitaal, de bijverheid van het eertijds zoo aanzienlijke vischersdorp Katwijk aan zee op te beuren en te bevorderen. Het kapitaal wordt bepaald op ƒ 60,000, verdeeld in aandeelen van ƒ 500. — De inschrijving is geopend ten kantore van de heeren *Leuvrijn* en *Eigeman* te Leiden. De maatschappij wordt aangegaan voor zo jaren, te rekenen van den dag der koninklijke goedkeuring. — Aanvankelijk is aan dit ontwerp reeds eene ruime deelneming te beurt gevallen.

— Men vernoemt nog nader dat het Z. M. den Koning heeft gelieven te behagen de opdragt aan te nemen van de door den heer Jhr. *van Derfelden van Hinderstein* ontworpene kaart der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen (zie ons laatstvorig nommer), welke kaart door de zorg van het departement van Koloniën in het licht zal worden gegeven. Door deskundigen wordt verzekerd dat dit werk al hetgeen tot dusverre van dezen aard zoo in- als buitenslands is in het licht gegeven, aanmerkelijk in volledigheid moet overtreffen.

— Volgens berigt uit Keulen, stond de Rijn den 11den dezer, des morgens ten acht ure, aan de perlschaal aldaar op 11 voet 5 duim (3,58 el), zijnde de rivier alzoo in het laatste etmaal 7 duim (0,18 el) gewassen. Er was in die streken sneeuw gevallen. Uit de verschillende berigten van den Bovenrijn schijnt men te moeten opmaken, eensdeels, dat de rivier van beneden Keulen tot aan St. Goar, bij welke laatste plaats eene ijsstopping bestaat, en dus over eene uitgestrektheid van 30 uren, geheel open is, anderdeels, dat nog steeds tusschen Keulen en Emmerik eene ijsstopping bestaat. De waterstand te Emmerik was den 11den 3,92 el, hebbende de rivier aldaar in de laatste vier en twintig uren geen was of val ondergaan.

— De officiele berigten onzer eigene rivierlanden maken nog van geenerlei aanmerkelijke verandering in de gesteldheid van het ijs melding. Met name in de monden van de Waal en van den Nederrijn, in de Merwe voor Gorinchem en meer benedenwaarts, zat het ijs den 12den des morgens nog vast. Daarentegen blijkt, dat het ijs in de Bovenmaas voor Maastricht reeds in den namiddag van den 10den, met eene waterhoogte van 1,75 el., is opgebroken, doch een uur later zich weder boven de brug had vastgezet. Bij het afzenden van het berigt, den 10den, 's namiddags ten vier ure, was de waterhoogte 2,65 el, en de rivier nog wassende. Uit Cuijk schrijft men, van den 10den, dat het ijs in de Maas toen aldaar nog wel vastzat, maar dat het gevaarlijk zou zijn, om te voet daarover te gaan. Uit 's Hertogenbosch meldt men intusschen van den 12den, dat men toen nog met kar en paard te Empel over de Maas reed. — In eenige onzer rivieren bleef het water op de waarnemingspunten eenigsins aan het wassen, terwijl op enkelen een geringe val bespeurd werd.

— Van eergisteren wordt uit Dordrecht gemeld: »Het ijs op de rivier voor deze stad is, sedert twee dagen, wederom in kracht en ook 4 ned. duimen in dikte afgenomen, zoodat heden morgen de grootste dikte 30, en de minste 26 ned. duimen bedroeg. Achter dit eiland is het ijs van onder Strijensas geheel opgebroken; tusschen dit eiland en de Lage Zwaluw zat het dezen morgen nog, maar de schotschouwen vielen er ieder oogenblik door. De verzakkingen in den Zuider Lingedijk zijn gekist, en goed bezorgd. Te Hellevoetsluis drijft veel ijs op stroom; en te Maassluis is het tot een vierde uurs van die haven opgebroken."

— Men schrijft uit 's Gravenhagen van gisteren: » Laatstleden zondag avond is alhier, in den ouderdom van 75 jaren en 8 maanden, overleden de weledele gestr. heer *C. de Jong van Rodenburg*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd schout-bij-nacht van 's Rijks zeemagt, en lid van den stedelijken raad dezer residentie; een man, die in vroegere jaren ruim deelde in de rampen des levens, doch die later daarvoor vergoeding vond in de gunst des Konings, in de algemeene achting en in de vriendschap van velen, welke zijn rond en minzaam karakter op hoogen prijs stelden, en door wie zijn dood hartelijk betreurd wordt. De verdiensten van den overledene, als schrijver, zijn erkend. Niemand toch is er, die tot het beschaafde publiek behoort, welke zijne belangrijke en in zeer onderhoudenden stijl geschreven reisbeschrijvingen niet met genoegen gelezen heeft, en niet gaarne eene plaats aan deselve in zijne bibliotheek inruimt.

— Den 7de dezer, is te Amsterdam, in den ouderdom van ruim 71 jaren, overleden, de hoog wel geboren heer Jhr. Mr. *David Cornelis van Lennep*, lid van de ridderschap der provincie Holland en van het Amortisatie-Syndicaat, griffier bij de regtbank van eerste aanleg in genoemde stad,

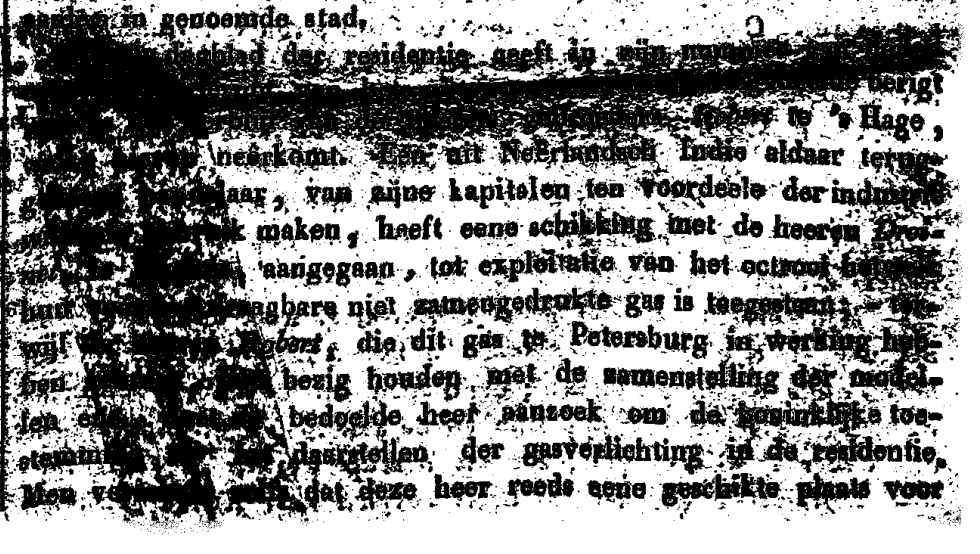

zijn doel gevonden zou hebben. Sedert eenige dagen toch is er eene brochure verspreid, die op eene gemakkelijke en juiste wijze de verklaring geeft waarin het draagbare niet samengeperste gas bestaat, en hoe men er zich zonder het minste gevaar, met gemakkelijkheid, zindelijkheid en goedkoop van bedienen kan.

— Verleden Zaturdag, den 1sten dezer, heeft te Nijmegen plaats gehad, de van regeringswege geautoriseerde verloting eener schilderij, voorstellende een landschap in de omstreken van Frankfort aan den Mein, gestoffeerd met eene drift beesten en figuren, welke schilderij door den hoog-edel gestrengen heer generaal-majoor *Luytenbrouwer*, directeur der 2de artillerie-directie te Nijmegen, vervaardiger derzelve, edelmoedig ter verloting was afgestaan aan de commissie tot uitdeeling van warme spijzen aan de algemeene armen te Nijmegen. De schilderij is getrokken door den eigenaar van het lot *een honderden tachtig*, zoodat dezelve zal afgegeven worden, tegen uitreiking van bovengenoemd lot, door de speciale commissie, bestaande uit de heeren Mr. *S. A. Haverkamp* en doctor *C. C. Roell*. De genoemde verloting heeft de aanzienlijke som van *zes honderd vijf en tachtig guldens* opgebragt.

— Bij den akademie-boekhandelaar *Robert Natan*, te Utrecht, ziet het prospectus het licht eener uit te geven gelithographieerde kaart der provincie Utrecht, in 4 bladen, welke kaart topographisch opgemaakt zal worden volgens kadastrale plans, door de heeren *J. Vesters*, *H. C. van Doorn*, *J. de Hoog*, en *D. A. A. van Sorgen Wz.*, ambtenaren van het kadaster.

— Laatstleden Vrijdag middag, omstreeks 3 ure, is de pelmolen het *Zwarte Paard*, te Zaandam, toebehoorende aan den heer *Hondius*, eene prooi der vlammen geworden, en bijna geheel in de asch gelegd. Naar men vernoemt, was een groot gedeelte der in hetzelve aanwezige goederen nog gered geworden.

— Nopens het te Albany en New-York den 6den december weder gevierd zijnde feest van het daar bestaande St. Nikolaas-genootschap, waarvan wij gisteren reeds gewag maakten, vermeenen wij nog het volgende te moeten mededeelen.

De feestzaal, waartoe de vergaderplaats van het wetgevend lichaam van den staat New-York gebruikt werd, was, naar gewoonte, met de oranje kleur versierd, en de volksleus *oranje boven!* stond daar op de muren te lezen. De voorzitter, de heer *Harmanus Bleecker*, stelde eerst een toost ter eere van het feest van den dag, daarna een ten eere van Holland in; in de derde plaats dronk hij op de gezondheid van den voorzitter der Vereenigde Staten, en in de vierde plaats van den Koning der Nederlanden. De wijze waarop hij deze feestdronken uitbreidde, was voor ons nationaal gevoel zeer streelend. Van Holland zeide hij: "dat geen vrije staat, naar evenredigheid van zijnen beperkten omtrek, door het ten toon spreiden van openbare en huiselijke deugden, zoo veel tot het heil der menschheid heeft toegebragt, als ons vaderland." Nederlands Koning noemde hij "een edelen telg van een doorluchtig huis, een Vorst, wiens vaderlijk bestuur hem reeds sedert lang den behijdenswaardigen eernaam van vader van zijn volk had doen verwerven." — De tegenwoordige Voorzitter der Vereenigde Staten, de heer *Martin van Buren*, had voor de eer van het bijwonen der vergadering bedankt bij een brief, waarbij hij zijne innige belangstelling in deze instelling betuigde. Bij een feestdronk, die door den heer *Staats* ter eere van den heer *van Buren* werd ingesteld, werd de verheffing van dien staatsman tot de hoogste waardigheid in het gemeenebest, als een bewijs voorgesteld, dat republikeinen niet ondankbaar zijn. De Nederlandsche zaakgelastigde te Washington, de heer *Martini*, had zich mede genoodzaakt gezien, om voor de ontvangene uitnoodiging tot bijwoning van het feest te bedanken, doch aan zijne verdiensten werd op eene schitterende wijze hulde bewezen, even als aan die van den Nederlandschen consul te New-York, de heer *Vanderpoel*, die onder de hooggeroemden was. Vooral hij, als de heer *L. G. ten Eijck*, bragten toosten uit op de voortduurende vriendschappelijke betrekkingen tusschen Nederland en de Vereenigde Staten. Ook aan de huiselijke en maatschappelijke deugden der Nederlanders, aan hunne liefde voor burgerlijke en godsdienstige vrijheid, en aan de beminnelijke hoedanigheden der Hollandsche vrouwen en meisjes werd door velen der aanwezigen hulde betuigd. Onder de aanderlingste toosten behoorde wel die van den heer *J. S. van Renselaer*, die de Nederlanders *tot stoutmoedige tijdgenooten* dronk. Zijne meening bleek echter te zijn, om aan de Nederlandsche zeden hulde te bewijzen, die in 1566 de Spaansche landvoogdesse met honnen smeekschriften lastig vielen, door de leden van haar gevolg met den verachtelijken bijnaam van *Gueux* werden begroet, maar, dat scheldwoord als eernaam voerende, het eerste aan gaven tot den worstelstrijd tegen Spanje, waaraan ons vaderland zijn onafhankelijk bestaan te danken had. Bij deze bijeenkomst werden nog verscheidene Hollandsche volksliederen opgezegd, het *Wilhelmus van Nassouwen* gezongen en een brief van den heer *Bierman*, te Amsterdam, voorgelezen.

Te New York prijkte de feestdisch met eenige als echt Hollandsch beschouwd wordende geregten, zoo als zuurkool en oliekoeken; de bedienden aan den maaltijd droegen de Hollandsche kleedij van over anderhalve eeuw; er werden Goudsche pijpen aan al de aanwezigen rondgedeeld, en boven den stoel des voorzitters hing een *St. Nikolaas* van onzen beroemden Nederlandschen schilder *van der Heist*, een wintergezigt bij Amsterdam, alsmede een portret van *Stuyvesand*. Het merkwaardigste op dezen maaltijd was eene breedvoerige rede van den voorzitter den heer *C. Verplanck*, waarin hij over de lang miskende letterkundige verdiensten der Nederlanders uitweidde, en herinnerde, dat de feestgenooten bijeen waren nabij de plek, alwaar, toen het tegenwoordige New-York, onder den naam van Nieuw-Amsterdam, de hoofdplaats was der Nederlandsche kolonie Nieuw-Nederland, het nederige stadhuis van dat stadje te vinden was, in 't welk *Kieft* en *Stuyvesant* de belangen der bewoners van een paar honderd rondom dat stadhuis staande hutten behartigden.

— ——

In het dagblad van Yperen leest men dat in de gemeente Wijtschaete, in den omtrek der genoemde stad, eene kwaadaardige ziekte heerscht, welke door deskundigen voor de *typhus* gehouden wordt, en aldaar verwoestingen aanrigt. Dezelfde kwaal meende men reeds opgemerkt te hebben in eene hoeve behoorende onder de gemeente Vormezeele.

— Na langdurig en aanhoudend aanzoek van de zijde der bewoners van Antwerpen bij de belgische militaire autoriteiten, zal het kruithuis hetwelk zich in die stad in den omtrek van het handelsentrepôt bevindt, worden ledig gemaakt, en, zoo als verzekerd wordt, het gebouw zelf gesloopt worden. In de maand Maart zal men deze voor de veiligheid der stad zoo zeer gewenschte wegruiming bewerkstelligen en den aanwezigen voorraad kruid in de forten Montebello, Stuyvenberg en in de citadel verdeelen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (13 *Februarij*) waren de fondsen als volgt genoteerd: Belg. 102; O. Mal. 106; Sp. Ardoin 18⅛; Nap. r. 93¼; Rom. L. 101¼; Certif. te Antw. 99¼; Braz. 73¾. — Wissel op Amst. en Rott. pari.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Uit *München* meldt men dat Z. M. de koning van *Beijeren* het voornemen heeft, om een gedenkstuk voor den Duitschen roem op te rigten en dat wel op een' berg nabij *Regensburg* aan den oever van den *Donau*. De berg zelf zou in terrassen worden afgedeeld, met trappen worden beklommen, en op deszelfs top een gebouw van grijs of donker marmer worden gesticht, welks voorgevel met kolommen zou pronken, en 't welk, wat desselfs uiterlijk voorkomen betreft, veel overeenkomst hebben zou met het Pantheon te *Parijs*. In het gebouw zou eene galerij worden gevonden van 150 voeten lengte en 50 voeten breedte. Dezelve zou eene reeks van bustes bevatten, terwijl aan den wand in basreliefs van carrarisch marmer, de merkwaardige gebeurtenissen van het oude *Germanie* zouden afgebeeld zijn. Aan de eene zijde zou men de overwinning van Arminius op de *Romeinen* aanschouwen en aan de andere zijde de herstelling van *Duitschland* na den val van Napoleon. — De onlangs overleden toonkunstenaar Hummel heeft een vermogen van omtrent 180,000 gulden aan zijne beide zonen nagelaten, behalve nog een aanzienlijk getal kostbare geschenken hem bij zijn leven geschonken. Daaronder behooren twee ridderorden, 26 prachtige diamanten ringen, 30 gouden snuifdoozen en 114 medaljen van aanzienlijke waarde.

Rusland. — De in de maand Augustus van het vorig jaar overleden professor Fischer van Gansstadt had van zijne laatstere reizen in Siberie eene aanzienlijke verzameling van boeken, handschriften, teekeningen, wapenen, werktuigen en gereedschappen, waarvan velen uit eene hooge oudheid afkomstig, medegebragt. Deze voorwerpen zouden in den loop dezer maand in 't openbaar verkocht worden; reeds waren daarvoor een aantal vreemdelingen, vooral Engelschen te *Petersburg* aangekomen, toen de keizer, op voorstel van den minister voor het openbaar onderwijs Ouwarow, het besluit nam, om de verzameling tegen een' vastgestelden prijs van de weduwe des heeren Schellings over te nemen, ten einde de Bibliotheken en Museums der Russische hoofdstad met dien schat te verrijken.

Italie. — Onder de oudheidkundigen te *Napels* heeft de belangstelling gewekt het ontdekken van drie praalgraven in de hoofdkerk aldaar, welke men tot heden voor louter kerksieraden had

aangezien. Een derzelve besloot het gebeente van Karel *van Anjou*, de beide anderen die van zijn kleinzoon Karel Martell, Koning van *Hongarije*, en diens gemalin Clementia, dochter van Rudolf van Habsburg; de lijken van de beide laatsten waren nog onverteerd en zullen alzoo gebalsemd zijn geweest. — De vermaarde Rossini bevindt zich tegenwoordig te *Milaan*, waar hij in de eerste kringen op het luisterrijkst wordt ontvangen en muzikale feesten te zijner eer worden gegeven.

Amerika. — In de zitting van de fransche Akademie van Wetenschappen van den 5den dezer werden eenige mededeelingen gelezen van den correspondent der Akademie, den Amerikaanschen consul Warden, omtrent de puinhoopen eener onderaardsche stad, onlangs op de kusten van *Peru*, in de omstreken van *Guarmey*, in de provincie *Truxillo*, op 10° noorder breedte, ontdekt en door den Amerikaanschen kapitein Ray bezocht; van welke voormalige stad de landsbewoners, bij overleving of anderzins, volstrekt geene kennis droegen. De kapitein Ray had de gangen die men reeds gegraven had doorloopen; de muren der gebouwen waren nog blijven staan; verscheidene menschelijke geraamten, huisgereedschap en andere voorwerpen werden in de woningen gevonden; de lijken hadden weinig verandering ondergaan, de leden waren slechts eenigzins zamengetrokken, maar het haar, de nagels en de huid onveranderd gebleven. De houding waarin men deze mummien gevonden had, waarvan sommigen nog overeind stonden met geld of andere kostbare voorwerpen bij zich, of die blijkbaar op het oogenblik van den dood nog werkzaam waren, zooals onder anderen eene vrouw voor eene soort van werfgetouw gezeten, waarvan het stuk half afgewerkt was, deed denken, dat de stad, welker omvang men begroot, dat omtrent 30,000 zielen heeft kunnen bevatten, te midden der gewone bezigheden van derzelver bewoners, door eene plotselijke en verschrikkelijke omkeering van den grond, onder de aarde bedolven werd. Naar de meening van de personen die deze overblijfselen eener voormalige stad ontdekt hadden, zouden er omtrent derde halve eeuw sedert de verschrikkelijke gebeurtenis die haar vernielde kunnen zijn verloopen. — Door denzelfden correspondent, den heer Warden, werd aan de voorzegde Akademie ook een berigt gedaan nopens het kanaal, dat de gemeenschap tusschen de *Stille Zuidzee* en den *Atlantischen Oceaan* moet daarstellen. Dit kanaal zou aanvangen aan de monding van de rivier *Saint Jan de Nicaragua* op 10° 58' N.B., voorts naar het kanaal van dienzelfden naam leiden, van daar tot aan de stad *Nicaragua* loopen en eindigen aan de stad *Borrilto*, in den golf van *Papagayo* op 10° 30' N. B. Dezelfs geheele lengte zou bedragen 143 (waarschijnlijk engelsche) mijlen. De voorbereidende arbeid aan dit kanaal had in het verleden jaar, ten gevolge van het heerschen der cholera, moeten gestaakt worden; volgens den berigtgever, zou hetzelve in het volgende jaar voltrooid zijn.

Denemarken. — Volgens berigten uit *Kopenhage*, in het laatst van December van Thorwaldsen uit *Rome* ontvangen, zou hij nu stellig het voornemen koesteren, om met het aanstaand voorjaar de vroeger voorgenomene reis naar zijn vaderland te ondernemen, ten einde in persoon de door hem vervaardigde beeldhouwwerken voor de hoofdkerk en het museum te *Kopenhage* in orde te stellen. De reis zou over *Milaan* gaan, waar des beeldhouwers eenige dochter met een kolbnel in Oostenrijksche dienst is gehuwd, en vervolgens door *Zwitserland*, 't zij over *Parijs* of door *Duitschland*, naar *Kopenhage*. Volgens dezelfde berigten, had men Thorwaldsen het voorstel gedaan om een standbeeld voor Luther te vervaardigen, 't welk in dezelfs geboorteplaats, *Eisleben*, zou opgerigt worden; hij zou zich niet ongenegen getoond hebben om aan dit verlangen te voldoen en daarmede de reeks zijner groote werken willen besluiten. Wanneer Thorwaldsen het thans onderhanden zijnde monument voor Görre voltooit en dat voor Luther vervaardigde, zou *Duitschland* de standbeelden van vier zijner grootste mannen aan hem te danken hebben: die van Gutenberg, Schiller, Görre en Luther. Van den laatstgenoemden grooten kerkhervormer bezit *Duitschland* thans reeds een standbeeld door den hoogleeraar aan de koninklijke akademie van schoone kunsten te *Berlijn*, J. G. von Schadow, vervaardigd, 't welk te *Wittenberg* is geplaatst. — Op den 10den January ontving Thorwaldsen, uit handen eener commissie van kunstenaars uit *Mainz*, te *Rome* aanwezig, het smaakvol in verguld zilver bearbeid eerdiploma van het burgerschap der stad *Mainz* hem door den raad dier stad opgedragen voor de vervaardiging van het standbeeld van Gutenberg.

Frankrijk. — Met den 15den dezer zal bij de faculteit der Wetenschappen van de Akademie te *Parijs*, voor de eerste maal een cursus in de werktuigkunde, door het lid van het Instituut, den heer Poncelet, geopend worden. — Bij eene koninklijke ordonnantie van den 6den dezer is de eerste kandidaat door den raad van bestuur der koninklijke Bibliotheek aanbevolen, de heer Jomard, tot directeur benoemd. — De voormalige minister van binnenlandsche zaken Guizot is dezer dagen benoemd tot president van het historisch comité voor de gedenkstukken en kunsten. — Het wetenschappelijk congres van *Frankrijk*, waarvan nu de vijfde zitting te *Metz* is gehouden, heeft bepaald dat de zesde vereeniging te *Clermont-Ferrand*, in den loop der maand September van dit jaar zal plaats hebben. — In de schildergalerij van *Versailles* worden nieuwe aanmerkelijke veranderingen voorgenomen. Een aantal stukken van slechts middelmatige verdienste will men door nieuwe schilderijen doen vervangen, die onlangs zoo te *Parijs* als in de andere voornaamste hoofdsteden uit de fondsen der civiele lijst zijn aangekocht. — Sedert lang had de fransche letterkunde geen episch dichtwerk van eenen omvang in 't licht zien verschijnen zooals er thans een aangekondigd wordt van zekeren heer Norgiat, die, onder den titel van *l'Italie sauvée ou Napoléon aux champs de Marengo*, in dertien zangen de voorgebedrijven der fransche legerscharen bezongen en met levendige schilderingen de gebeurtenissen van dien tijd, waarvan hij zelf getuige en deelgenoot was, afgemaald heeft. — Bij den boekhandelaar Paulin te *Parijs* is verschenen *Opinions et discours de Casimir Perier*, door de familie van dien staatman in 4 8vo deelen (prijs 30 fr.) uitgegeven.

België. — De jeugdige vlaamsche schrijver H. Conscience, die reeds met een paar werken, het *Wonderjaer* en *Phantazy* geheeten, opgetreden is, zal nu een derde oorspronkelijk werk, in drie deelen uitgegeven, waarvan de titel is: *de Leeuw van Vlaenderen*. Het tijdstip van zijn' roman valt in de veertiende eeuw; het hoofdtooneel is te *Brugge*; welke plaats met *Gent* zulk een belangrijk deel nam in den oorlog der *Vlamingens* tegen de *Franschen*, die met den slag van *Kortrijk* een einde nam, en waarmede ook het bovengezegd werk besluit.

Nederlanden. — De met roem bekende schilderes, onze landgenoot mevrouw Elisabet Kiers, geboren Haanen, is door den raad van bestuur der Koninklijke Akademie van beeldende kunsten, te *Amsterdam*, ten blijke van hulde aan hare uitstekende verdiensten, tot honorair lid der gemelde Akademie benoemd.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (13 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld. 2½ pCt. 53 5/16, ¼; 5 pCt. 101 9/16; Amort. Sijnd. 4½ pCt. 94⅝; dito 3½ pCt. 78; Handelm. 179⅛, 8½, ⅝; O. I. 5 pCt. 99 7/16, 9/16, ½; Ards. 85 ⅝ 18⅛; Colum. 19 11/16, ⅝; Mex. 26¼.

*** Degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den benificiairen Boedel van wijlen den Heer J. F. H. GILLEMANS, in leven Apotheker, gewoond hebbende en overleden te *Breda*, gelieven daarvan, vóór of op den 15. Maart 1838, opgave of betaling te doen ten huize van Mr. C. A. FLOOREN, op de Veemarkt, te *Breda*.

TE HUUR MET 1° MEI, E. K.
te *GEERTRUIDENBERG*,

Een HUIS, met *zes* Boven- en Beneden-Kamers, benevens TUIN, SCHUUR en STALLING, met alle verdere gemakken. Te bevragen bij A. J. BOUWENS, te *Breda*.

DE NEDERLANDER.
Postwagen-Onderneming.
NIEUWE DIENSTEN.

Op Donderdag den 15. dezer maand, en vervolgens dagelijks, zal de Dienst dezer Onderneming van Breda vertrekken, des morgens ten 5 ure, 30 min., naar Geertruidenberg, Utrecht, Amsterdam, Arnhem, Zutphen, Gouda, Rotterdam, Leyden, 's Hage, enz., enz., ook onmiddellijk doorgaan naar Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk, Elburg, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen, enz., enz., *vice versa*.

De Ondernemers beveelen deze hunne nieuwe Diensten in de belangstelling van het geëerd Publiek, daar de Vrachtloonen zoo billijk mogelijk gesteld zijn, tegen vaste tariven, die ook des winters geene verhoogingen ondergaan.

Het Kantoor dezer Onderneming te Breda is bij den Heer P. VAN DEN BROEK, in het *Hotel des Pays-Bas*.

Directeur de Heer P. VAN DEN BROEK.

Utrecht, 1. Februarij 1838.

De Ondernemers,
J. v. Bruggen Enz en C°.

JOHNSON GEBREVETEERDE SIROOP.

De SIROOP van JOHNSON is door eene Koninklijke ordonnantie geautoriseerd, en is eene stilling voor 't Hart, een kalmerend middel voor de Zenuwen, en een excellent middel tot Waterloozing; men prefereert dezelve boven de middelen tot hiertoe gebruikt, dewijl dezelve zonder de minste zwarigheid kan genomen worden en daar 't effect duurzamer is.

Men gebruikt dezelve als volgt: men begint met *een* of *twee* soeplepels 's morgens en 's avonds, in *twee* of *drie* lepels water vermengd, voor Verkoudheid, Catarrhes, enz.; men neemt dezelve ter slaaptijd en als men opstaat, in zeer heet water.

[redacted] ook geen opgevingen; geen kwakzalverijen, noch versleping; ook de meest beroemde Artsen schrijven dezelve voor tegen Hartsoppingen, vastzittende of losse Borstpijnen, en tegen alle soorten van Hoest.

Men gelieve 't Prospectus, inhoudende 't Rapport van de Koninklijke Akademien van Wetenschappen en Medicijnen en 't Rapport en Conclusie van de Commissie van Geneeskundigen tot 't examineren derzelve Siroop. Deze Siroop is te bekomen te Breda, bij *van den Gonrbergh*, te 's Hage, bij *Houten en Zoon*, te Rotterdam, bij *Losel Vorstman*, te Leiden, bij *Zuur*, Confiseur; te Utrecht, bij *Reuser*; te 's Hertogenbosch, bij *Welsch*, te Dordrecht, bij *van Goudoever*; allen Entrepothouders.

Te Breda bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.